

4/2012

XB-1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Zahraniční povídky

Elizabeth Bearová
Orm Nádherný

Gregory Benford
Vnoření

České povídky

Božena Čekalová
Přátelé

Mark Pocha
Ante Portas Veritas

Ondřej Smetana
Útok lehké jízdy

Publicistika

Aleš Smutný
Reálné záznamy
nereálných událostí

Martin Zhouf
Rozhovor tentokrát se sebou

www.casopisxb1.cz

Cena: 75 Kč – 3,05 euro

9 771804 660004

Mike Resnick
Návrat domů

Reilly

XB-1

Předplatné časopisu
XB-1 si můžete na
www.send.cz
objednat na rok,
na půl roku nebo si
přes předplatné můžete
koupit i jednotlivá čísla
a to i zpětně!
V takovém případě za
vás hradíme poštovné.

www.casopisxb1.cz

XB-1 až domů
**s poštovním
zdarma!**

XB1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Obsah

Zahraniční SF

Mike Resnick: Návrat domů	3
Elizabeth Bearová: Orm Nádherný	11
Gregory Benford: Vnoření	15

Domácí SF

Božena Čechalová: Přátelé	38
Ondřej Smetana: Útok lehké jízdy	52
Mark Pocha: Ante Portas Veritas	56

Publicistika

Martin Šust: <i>Gregory Benford</i>	37
Jason Sanford: <i>Jak pomoci překladové SF dobýt Ameriku</i>	59
V. Aubrechtová a V. Melč: <i>Narvěte tam kolečka!!!!</i>	62
Aleš Smutný: <i>Reálné záznamy nereálných událostí...</i>	65
Martin Zhouf: <i>Čeští a Slovenští výtvarníci SF a F...</i>	80

Fantastická věda

Nejsilnější zdroj neutronů; Čtení myšlenek; Drama uvnitř planet; Léčba slepoty buňkami	61
---	----

Filmfaroniáda

Filmová soutěž: Bitevní loď	68
Filmové premiéry; Kronika; Đábel v těle; Star Wars I.: Skrytá hrozba; Střet impérií: Bitva o Asii; Dorian Gray; Kráľ Škorpion: Vzestup říše; Klapka!	69

Vivisektor

Lupa: John Scalzi: Agent hvězd	73
Čtenáři čtenářům; Edita Dufková: Zpráva z Hádu; Graham Brown: Černý déšť; Philip K. Dick: Oko na nebi; Tomáš Bandžuch: Ve službách republiky; Vlado Ríša: Valdštejnova éra; Arthur Conan Doyle: Upírské příběhy; Petr Jánošík: Bratrstvo sedmé brány; Darkblade Temná čepel – Krvavá vláda; Preacher: Alamo; Nové knihy	74

Šéfredaktor

Vlado Ríša
risa@casopisxb1.cz

Zástupce šéfredaktora

Jaroslav Jiran
jiran@casopisxb1.cz

Redaktor

Martin Šust
sust@casopisxb1.cz

Vydává

Konektor XB 1 s.r.o.
Praha 1, Nám. Republiky 1081/7
PSČ 110 00
www.casopisxb1.cz

Tisk

Libertas a.s.

Distribuce

společnosti holdingu PNS a.s.
prodejny firmy Relay

Předplatné

SEND s.r.o.
(www.send.cz/casopis/728/xb1)

Číslo vychází 5. 4. 2012

© Konektor XB1 s.r.o.

ISSN 1804-6606

MK ČR E 19853

Přetisk a jakékoli šíření povoleno
jen se souhlasem vydavatele.

Titulní strana Patrick Reilly

Dnešní budoucnost

Mám v pracovní náplni číst knihy. To mi leckdo ze scifistů, a nejen z nich, může jen závidět. Pravda je někde mezi, někdy je to paráda, jindy pěkný opruz.

Nicméně o tomhle jsem dnešní úvodník psát nechtěl.

O ACTĚ, tedy Obchodní dohodě proti padělatelství, toho bylo napsáno v novinách a sociálních sítích, natočeno v televizích či sociálních sítích dost a dost. Vypukly bouře, lidé protestovali, i když málokdo z nich ji četl a věděl přesně, o co jde. V té době se mi dostala do ruky kniha Malý bratr a přiznám se, že se mi z ní udělalo mírně nevolno. A to nikoli proto, že by byla špatná, právě naopak.

Už kdysi dávno, na jednom z Mini-conů, se mluvilo o tom, že Velký bratr se blíží. Mám takový dojem, že to byl Ondra Neff, který o tom mluvil, že si vlastně vůbec neuvědomujeme, jakým způsobem a jak moc se, díky Síti, odhalujeme před celým světem. Prostě se o nás ví úplně všechno. A právě ve výše zmíněné knize si, s mrazivou fantazií, která se jen obtížně odděluje od možné skutečnosti, teprve člověk uvědomuje, jak lehce je možné zneužít ne-sktečného rozvoje internetu a jeho aplikací.

Na jednu stranu, z těchto důvodů, chápu snahu politiků a vlád nějakým způsobem začít „kočírovat“ fenomén zvaný Síť, na druhou stranu jsem proti omezování svobody.

Teď babo rad!

Faktem je, že neexistuje žádný zákon, který by nešlo obejít. O tom se přesvědčujeme každý den nejen ve svém okolí, že? Takže jediná šance je, že se sami budeme řídit alespoň elementární slušností. Mám však velmi nepříjemný pocit, že Malý bratr se svému Velkému z knihy 1984 pana Orwella blíží neskutečnou rychlostí, neboť je to jen chiméra a sen utopistů, že bychom se sami ze dne na den změnili k lepšímu. Možná by nás mohla zachránit pouze neffí Tma.

Nebo by to bylo ještě horší?

Vlado Ríša

Wetemaa jako komiks!

Ano, je to tak – dnes už legendární česká fantasy, která se dočkala opakovaného vydání, spadá v květnu světlo světa v podobě komiksu. Přesněji řečeno její část. První díl komiksu bude totiž obsahovat pouze úvod a příběh prvních dvou Gudleifrových družiníků, Siana Hnědookého a Dangruda Zadumaného. Skalní fanoušci se mají na co těšit, protože v komiksu najdou i leccos, co v knize nebylo. Zjistí třeba, proč byl král Gudleifr od narození chromý nebo jakého měl

Ceredig Mořeplavec psa. Ke komiksu by měla být přiložena i mapa země Éllad. Zárukou toho, že se komiks bude věrně držet knihy a že bude výtvarně velmi zdařilý, je složení autorského kolektivu: námět – Adam Andres, scénář – Veronika Válková, kreslí – Petr Kopl. Další informace najdete na www.wetemaa.cz.

Zajímavé spolupráce známých mistrů

V letošním roce se schyluje hned ke dvěma zajímavým románovým spolupracím. Tou první má být na červen chystaný titul *The Long Earth* (Mnohočetná Země). Úvodní díl nové série napsané Stephenem Baxterem a Terry Pratchettem popisuje události poté, co je mezi širokou veřejností uvolněn vynález umožňující přesuny do nespočtu paralelních Zemí. O nic méně atraktivním projektem se zdá být román *The Cassandra Project* (Projekt Cassandra) napsaný Jackem McDevitem a Mikem Resnickem. Na základě stejnojmenné McDevittovy povídky zde zamíříme mezi zaměstnance NASA, kteří se musí vypořádat s právě zveřejněnými snímky odvrácené strany Měsíce, na nichž Rusové už v roce 1967 zachytili tajemnou kupoli neznámého původu...

Dočkáme se filmových zpracování?

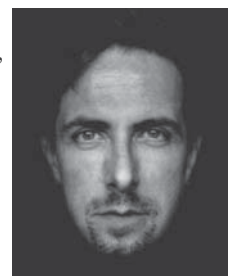
Dle zahraničních zpráv se chystají filmová zpracování hned několika SF/F knih známých i z českého vydání.

V blízké budoucnosti bychom se tak

mohli dočkat kupříkladu zfilmování *Ocelových jeskyní* od Isaaka Asimova, série *Kouzelné království Landover* od Terryho Brookse, *Půjčovny masa* od Richarda K. Morgana či série *Jinozemě* od Tada Williamse. Otázkou je, které z těchto projektů se nakonec skutečně dočkají realizace...

Clive Barker procitl z kómatu

Oblíbený hororový spisovatel Clive Barker upadl na začátku ledna tohoto roku při návštěvě zubaře do kómatu, které způsobila toxická látka uvolněná při zubařském zákroku do jeho krve. Po několika dnech procitl na oddělení intenzivní péče a dnes se už opět těší plnému zdraví.

George R. R. Martin na vrcholu

George R. R. Martin zažívá vrchol své literární kariéry zejména díky fenomenálnímu úspěchu televizního seriálu *Hra o trůny*. Časopis *Time* jeho novou knihu *Tanec s draky* označil za nejlepší beletrii uplynulého roku, zatímco vlivný deník *USA Today* vyhlásil Martina za nejlepšího spisovatele roku 2011. Druhou sérii *Hry o trůny* začíná HBO vysílat v dubnu letošního roku, úspěch slaví také komiksové zpracování fantasy série, chystá se MMORPG zpracování Martinova světa a kreslený seriál o rodině Simpsonových přepracoval úvodní titulkovou sekvenci seriálu do animované podoby... Z Martina se během relativně krátké doby stala jedna z nejpobulárnějších literárních hvězd současnosti a nelze než si přát, aby zájem veřejnosti o *Píseň ledu a ohně* stejně rychle neopadl.

Mike Resnick

Návrat domů

(THE HOMECOMING)

Nevím, co mě štve víc, jestli můj houser, nebo artritida. Někdy to první, jindy zase to druhé. Přitom už umějí vyléčit rakovinu a transplantovat každický podělaný orgán v lidském těle; až se mi nechce věřit, že ještě nevymysleli něco proti těmhle bolístkám a neduhům. Říkám vám, stárnutí není žádná selanka.

Pamatuju si, že jsem měl takový ten typický sen. Nebo aspoň co já považuju za typický sen. Zrovna jsem zdolával ty čtyři schody k naší vstupní verandě, jenže na třetím schodu se ukázalo, že mezitím přibýlo dalších šest schodů, tak jsem pokračoval ve stoupání, načež se objevilo dalších deset schodů, a tak to šlo pořád dál a dál. Nejspíš bych je zdolával ještě teď, kdyby mě nevzbudilo to stvoření.

Stálo vedle mého lůžka a zíralo na mě. Párkrát jsem zamrkal ve snaze zaostřit na ně a pokusil jsem se mu pohled oplatit, v pevné víře, že jde o další část mého snu.

Mělo to asi tak metr osmdesát na výšku, lesklou stříbritou pokozku se skoro až kovovým nádechem a složené, zářivě rudé oči podobné hmyzím. Uši to mělo zašpičatělé jako netopýr a pohybovaly se nezávisle nejen na zbytku hlavy, ale i na sobě navzájem. Ústa přečnívala bradu o dobrých pět centimetrů jako ústí trubice a vypadala, že mohou sloužit maximálně tak k sání tekutin. Ruce to mělo štíhlé, nikde ani stopy po svazech, jež by jimi pohybovaly, a tenké prsty protažené do neuvěřitelné délky. Podivnější noční můru jsem si nevysnil už celé roky.

Nakonec to promluvil hlasem, který měl ze všeho nejbliž k závěsné zvonkohře.

„Ahoj, tati,“ řeklo to.

V tu chvíli mi došlo, že jsem vzhůru.

„Tak takhle vypadáš,“ zavrčel jsem, přehodil nohy přes okraj postele a posadil se. „Co tady hergot děláš?“

„Taky tě rád vidím,“ odvětil.

„Neodpověděl jsi na mou otázku,“ opáčil jsem, zatímco jsem se snažil nahmatat nohama pantofle.

„Dozvěděl jsem se, jak je na tom máma – ne od tebe, pochopitelně – a chtěl jsem ji ještě naposledy vidět.“

„Vidíš s tímhle vůbec?“ zeptal jsem se s pohledem upřeným na jeho oči.

„Líp než ty.“

To se dalo čekat. Všichni přece vidí líp než já, krucinál.

„Jak ses sem vlastně dostal?“ vyptával jsem se dál, zvedaje se z postele. Topení už bylo stejně staré a sešlé jako já a v pokoji byla zima, tak jsem si oblékl župan.

„Od doby, co jsem odjel, jsi ještě nestačil změnit heslo u vstupních dveří.“ Rozhlédl se po místnosti. „Dokonce jsi tu ještě ani nevymaloval.“

„Správně ti to mělo zkontrolovat otisk sítnice nebo DNA nebo tak něco.“

„A taky zkontrolovalo. Jsou pořád stejné.“

Přešel jsem ho pohledem. „Ať mě vezme čert, jestli jsou.“

Už už se chystal protestovat, ale pak si to rozmyslel. Nakonec z něj vypadlo: „Jak se má?“

„Někdy je to blbý, jindy ještě horší,“ odpověděl jsem. „Asi tak dvakrát nebo třikrát do týdne je z ní na minutku zase ta

stará Julia, ale tím to hasne. Jinak pořád ještě mluví a poznává mě.“ Odmlčel jsem se. „Tebe samozřejmě nepozná, jenže tebe už nepozná nikdo z těch, kdo tě znali dřív.“

„Jak dlouho už na tom takhle je?“

„Asi tak rok.“

„Měls mi dát vědět,“ řekl.

„Proč?“ opáčil jsem. „Přestals být jejím synem a stal ses tím, čím jsi teď.“

„Pořád ještě jsem její syn a ty na mě máš kontakt.“

Probodl jsem ho očima. „Můj syn teda už rozhodně nejsi.“

„Mrzí mě, že to vidíš takhle,“ odvětil. Náhle se zarazil a zavětral. „Je tady cítit zatuchlina.“

„Opotřebované staré domy jsou jako opotřebovaní staří pánové,“ prohlásil jsem. „Už nejedou na všechny válce.“

„Mohli byste si najít nějaký menší, novější.“

„Tenhle dům a já jsme toho spolu hodně prožili. Ne každý stojí o to přestěhovat se na tu vaši Alfou, nebo jak se to jmenuje.“

Rozhlédl se kolem sebe. „Kde je?“

„Ve tvém starém pokoji,“ řekl jsem.

Otočil se a vyšel z místnosti. „Tys to ještě nevyhodil?“ ukázal na starý stolek u zdi. „Byl poškrábaný a rozviklaný už v době, kdy jsem tu bydlel.“

„Je to jen stůl. Zatím z něj nespadlo nic, co jsem na něj položil. Víc od něj neočekávám.“

Obrátil pohled ke stropu. „Barva už se taky začíná odlupovat.“

„Už jsem starej na to, abych si tu vymaloval sám, a malíři pokojů něco stojí. Ze svého platu si je dovolit nemůžu.“

Na to nic neřekl, jen odkráčel na konec chodby a hrál si tam s klikou, dokud jsem k němu nedošel.

„Je zamčeno,“ prohodil.

„Občas vyrazí na procházku a pak si nemůže vzpomenout, kde bydlí.“ Udělal jsem kyselý obličej. „Pár měsíců si ji tu snad ještě budu moct nechat, ale pak ji asi budu muset dát do léčebny.“

Vyslovil jsem heslo a dveře se otevřely.

Julia seděla opřená o polštář a zírala na prázdný holodisplej na protějším konci místnosti, aniž by zaregistrovala kadeř šedých vlasů, která jí vyklouzla ze sponky a zaclonila levé oko. Kanál, který měla zapnutý, už pro dnešek ukončil vysílání, ale to jí nevadilo. Úplně jí stačilo sledovat tu mihotavou šedou kostku.

Dalším pokynem jsem rozsvítil lampičku u postele a zlehka jsem jí uvolněnou kadeř zase přisponkoval. Jakmile se v pokoji rozsvítilo, všiml jsem si, že náš syn z něj nespouští oči. Na stěně byly pořád ještě jeho hologramy z dob, kdy hrál ve školním basketbalovém mužstvu, i ten maturitní, na kterém byl zachycený ve smokingu, a na prádelníku stála na svém obvyklém místě cena, kterou vyhrál ve fyzikální olympiádě a která už by potřebovala oprášit. Hned nad ní visel zarámovaný jeho vysokoškolský diplom. Ostatní stěny lemovaly další fotografie a hologramy, od dětských až po ty pořízené měsíc předtím, než prošel tou svojí přeměnou, jak tomu vždycky ří-

kala Julia. Viděl jsem, jak mu pošukává ve tváři, když přejížděl zrakem ty upomínky na své mládí, a měl jsem pocit, že úplně slyším, jak mu běží hlavou: *oni z toho zatraceného pokoje udělali hotovou svatyni*. Což byla svým způsobem pravda – ale svatyni toho, kým býval, ne toho, kým byl teď. Přemístil jsem ji do toho pokoje schválně, protože věci z minulosti ji uklidňovaly, a to i věci, které už nedokázala pojmenovat.

„Ahoj, Jordane,“ oslovila mě s úsměvem. „Jak se máš?“

„Dobře, Julie. Můžu vypnout ten displej?“

„Zrovna se dívám,“ řekla. „Jak se máš?“

Vydal jsem příkaz k vypnutí holodispleje.

„Už je srpen?“ zeptala se.

„Ne, Julie,“ odpověděl jsem trpělivě. „Je únor, stejně jako včera.“

„Aha,“ zamračila se. „A já měla pocit, že je srpen.“ Následoval vřelý úsměv. „Jak se máš?“

Náhle před ni předstoupil náš syn. „Ahoj, mami.“

Zadívala se na něj a usmála se. „Vy jste ale fešák.“

Natáhl se k ní a vzal její ruku do těch svých neuvěřitelně dlouhých hůlkovitých prstů dřív, než jsem mu v tom stihl zabránit.

„Stýskalo se mi po tobě, mami,“ řekl. Vypadalo to, že má na krajíčku, ale nebyl jsem si jistý, protože jeho hlas zněl pořád jako ta melodická zvonkohra. K lidskému hlasu to mělo tak daleko, že ani nevím, jak jsme mu vůbec mohli rozumět, ale rozuměli jsme mu.

„To už je Halloween?“ vyptávala se Julia. „Nebo jdete někde na večírek?“

„Ne, mami. Takhle vypadám pořád.“

„No, mně se každopádně moc líbíte.“ Zarazila se a svažila čelo. „Neznáme se náhodou?“

Usmál se, přišlo mi, že smutně. „Dřív jsi mě znala. Jsem tvůj syn.“

Chvilí mlčela a já věděl, že se snaží rozpomenout. „Myslím, že jsem mívala malého kloučka, ale nepamatuju si, jak se jmenoval.“

„Jmenuju se Philip.“

„Philip... Philip...“, opakovala. Nakonec zavrtěla hlavou.

„Ne, myslím, že se jmenoval Jordan.“

„Jordan je tvůj manžel,“ připomněl jí Philip. „Já jsem tvůj syn.“

„Myslím, že jsem mívala malého kloučka,“ poznamenala. Z její tváře se na okamžik vytratil jakýkoli výraz. A pak: „To už je Halloween?“

„Ne,“ odpověděl vlídně. „Už tě nebudu rušit. Ráno si spolu popovídáme.“

„To bude fajn,“ řekla. „Neznáme se náhodou?“

„Jsem tvůj syn,“ řekl.

„Měla jsem syna, ale už je to dávno,“ sdělila mu. „Jak se máte?“

Uviděl jsem, jak mu po stříbrné tváři stéká křišťálová slza. Něžně jí vrátil ruku na lůžko a poodstoupil. Aktivoval jsem holodisplej, našel kanál, který ještě vysílal, ztišil zvuk a nechal ji tam spokojeně zírat. Pak jsem za Philipem vyšel na chodbu a zamkl za sebou dveře.

Přešli jsme do stísněné kuchyně plné prastarých spotřebičů, kde jsou na podlaze tři prasklé dlaždice. (Každý z nás měl na svědomí jednu.) Osobně mi vždycky přišla útulná a hezky zaobýlená, ale pak jsem si všiml, jak okukuje jedno propálené místo na kuchyňském pultu, o které se neúmyslně zasloužil

jako malý, a na okamžik jsem se zastyděl, že jsem se nikdy nedostal k tomu je spravit.

„Měls mi říct, co se stalo,“ vytkl mi, když se konečně ovládl.

„Tak jsi neměl odjíždět a měnit se v to, čím jsi teď.“

„Vždyť je to moje máma, sakra!“ Zvonkohra se rozezněla hlasitěji; zřejmě to mělo naznačovat křik nebo úsečný tón.

„Stejně bys s tím nic nesvedl.“ Nařídil jsem ledničku, aby se otevřela, a vytáhl jsem si pivo. „Dáš si taky jedno, než se vrátíš na tu svoji podělanou planetu?“ Zamyslel jsem se nad tím a znejistěl. „Dokážeš vůbec strávit lidské pití?“

Neodpověděl, ale přešel k ledničce a vzal si pivo. Bylo mi jasné, že jeho ústa nemají šanci si s ním poradit, tak jsem čekal, až mě požádá o skleničku nebo možná o misku. Věděl, že ho sleduju, ale nevypadal, že by mu to vadilo. Místo toho z jeho úst vyklouzlo několikacentimetrové něco – jazyk to nebyl a slámka taky ne –, co vsunul otvorem do plechovky. Po několika vteřinách polkl a já jsem pochopil, že pivo nějakým způsobem skončilo v jeho ústech.

Odložil plechovku a upřel pohled na starou vlaječku, kterou jsem pověsil na zeď, když byl ještě malý kluk.

„Pořád ještě fandíš Krajtám,“ podotkl.

„A vždycky budu.“

„Jak si vedou?“ Byly časy, kdy ho to doopravdy zajímalo, ale to už je spousta let.

„Neměli slušného zadáka od doby, co byl Kristus kaprálem,“ odvětil jsem.

„Ale ty jim stejně fandíš.“

„Přece nepřestanu fandit svému mužstvu jen proto, že to s ním jde z kopce.“

„Mužstvu nebo rodiči,“ dodal k tomu. Nevěděl jsem, co na to říct, tak jsem neřekl nic a on po chvíli pokračoval. „Vím, že na alzheimera už existují léky. Předpokládám, žeš je zkoušel?“

„Existuje celá řada senilních demencí. Všem se jim říká Alzheimerova nemoc, ale ne každá jí doopravdy je. Tu, kterou trpí ona, ještě vyléčit neumějí.“

„Na jiných světech na to existují specialisté. Třeba by si s tím některý z nich uměl poradit.“

„Ty máš přece vesmír procestovaný,“ namítl jsem roztrpčeně. „Kde ses coural, když se s tím ještě dalo něco dělat?“

Zahleděl se na mě. Opětoval jsem jeho pohled, pevně rozhodnutý neuhnout očima jako první.

„Proč jsi na mě tak našťavaný? Kdysi ti na mně přece záleželo. Nikdy jsem ti neublížil, od promoce jsem tě nepožádal o jediný cent, nikdy jsem...“

„Opustil jsi nás,“ přerušil jsem ho. „Opustil jsi svou matku, opustils mě, opustil jsi svou planetu, dokonce i svůj biologický druh. Ta nebožka na druhém konci chodby už si ani nepamatuje jméno svého syna, ale pamatuje si, že tak jako ty vypadají lidi jen o Halloweenu.“

„Je to moje práce, hergot!“

„Na Zemi působí tisíce exobiologů!“ odsekl jsem. „Ale já znám jen jednoho, ze kterého se stala příšera se stříbrnou pokožkou a rudýma očima.“

„Naskytla se mi příležitost, již se dosud dočkala jen hrstka mužů a žen,“ odpověděl. „Tak jsem ji využil.“ Ani ta zvonkohra nedokázala tak docela potlačit vyčítavý tón, který mu zazněl v hlase. „Většina otců by na to byla pyšná.“

Chvilí jsem na něj zíral a nedokázal uvěřit, že mu to pořád ještě nedošlo. „Tak já mám být pyšný na to, že se z tebe stala

věc, ve které už nezůstalo vůbec nic lidského?“ podařilo se mi ze sebe nakonec vypravit.

Nespouštěl ze mě ty hmyzí oči tvořené bezpočtem malých plošek. „Ty jsi opravdu přesvědčený, že ve mně nezůstalo nic lidského?“ zeptal se zvědavě.

„Podívej se do zrcadla,“ vybídl jsem ho.

„Vzpomínám si dobře, žes mi jako malému klukovi kladl na srdce, abych nikdy nesoudil knihu podle obalu?“

„Přesně tak.“

„No a?“ otázal se.

„Před chvílí jsem viděl, jak z tebe jedna stránka vyhřezla ven a vychlemtala ti pivo.“

Procítěně si povzdechl za melodického cinkotu zvonků. „Byl bys šťastnější, kdybys to pivo vypít nedokázal?“

Chvilí jsem nad tím uvažoval. „Ne, nebyl bych šťastnější,“ odpověděl jsem, když jsem dospěl k formulaci, jíž by rozuměl i on. „Víš, co by mě mohlo učinit šťastným? Vnoučata. Syn, který by k nám jezdil na Vánoce. Syn, kterému bych mohl odkázat tenhle dům, když už jsem ho konečně splatil. Nežádal jsem od tebe, abys šel v mých stopách, studoval na stejné škole, převzal můj podnik nebo dokonce žil v tomhle městě. To jsem toho jako otec opravdu chtěl tak moc, když jsem očekával, že aspoň zůstaneš normální lidskou bytostí, krucinál?“

„To ne,“ připustil. A pak: „Ty jsi prožil svůj život se vším, co k tomu patří. Já mám zase právo prožít si ten svůj.“

Zavrtěl jsem hlavou. „Tvůj život skončil před jedenácti lety. Teď žiješ život nějakého mimozemšťana.“

Naklonil hlavu na stranu a soustředěně mě pozoroval. Působil přitom skoro až ptačím dojmem. „Co ti vadí víc – že jsem odjel ze Země, nebo že jsem se stal tím, čím jsem teď?“

„Z půlky to první, z padesáti procent to druhé. Věděls, že pro svou matku jsi středem jejího života, ale opustils ji a odjels někam na druhý konec galaxie.“

„Až úplně na konec ne,“ bránil se a já nedokázal z té jeho zvonkohry vyčíst, jestli to myslel sarkasticky, jízlivě, nebo prostě jen informativně. „A moje máma by určitě nechtěla, abych zůstal *tady*, když jsem chtěl odjet *tam*.“

„Zlomils jí srdce!“ utrl jsem se na něj.

„Jestli je to pravda, tak mě to velice mrzí.“

„Celé roky se snažila přijít na to *proč*, dokud ještě byla schopná přemýšlet,“ pokračoval jsem. „A já taky. Měl jsi tolik možností a tak slibnou budoucnost, krucifix! Mohl ses stát tím, čím jsi chtěl být! Celý svět ti ležel u nohou!“

„Ale já jsem se *stal* tím, čím jsem chtěl být,“ odpověděl mírně. „A jeden svět mi nestačil.“

„Neštvi mě, Philipe!“ vyhrkl jsem, přestože jsem si umínil, že ho jeho lidským jménem už nikdy neoslovím. „Mohl jsi tu prožít celý svůj život a nevidět ani tisícinu z toho, co ti Země může nabídnout.“

„To je pravda. Jenže jiní už to viděli.“ Odmlčel se a pak pozvedl ruce v gestu skrz naskrz lidském. „Chtěl jsem vidět něco, co ještě nikdo nikdy neviděl.“

„Nevím, co je tam nahoře,“ řekl jsem, „ale jak moc se to může lišit od toho, co máme *tady*? Co ti na našich horách, pouštích a řekách přijde tak nudné?“

Z úst se mu vydral vzdech v podobě křehkého vysokého zvonivého zvuku. „To jsem ti zkoušel vysvětlit před jedenácti lety,“ prohlásil nakonec. „Nechápal jsi to tehdy a nechápeš to ani teď.“ Odmlčel se. „Třeba to prostě nedokážeš pochopit.“

„Asi ne,“ přitakal jsem. Přešel jsem ke skřínce s chybějícím držadlem a otevřel jsem ji nehty tak, jak mám ve zvyku.

„Pořád ještě jsi ta dvířka neopravil,“ kvitoval to. „Vzpomínám si, jak jsem to držadlo tehdy urval. Čekal jsem, že mě potrestáš, ale ty ses jen smál, jako by to bylo k popukání.“

„Škoda, žeš neviděl, jak ses tvářil, když ti zůstalo v ruce. Zřejmě jsi čekal, že tě pošlu do vězení.“ Ucítil jsem, jak se mi na rty dere úsměv, a zaplašil jej. „Krom toho se to pořád dá otevřít.“ Sáhl jsem dovnitř, vytáhl dvě malé lahvičky a strčil si je do kapsy.

„To jsou máminy léky?“

Přikývl jsem a ukázal mu je. „Ráno bere čtyři různé prášky a večer dva. Pak jí je donesu.“ Vytáhl jsem další lahvičku.

„Vždyť jsi právě řekl, že večer bere jen dva prášky.“

„Taky že jo,“ přikývl jsem a zvedl k očím třetí lahvičku. „Tohle jsou cukrové tabletky. Nechávám jí je na prádelníku.“

„Cukrové tabletky?“ zopakoval s tím, co u něj zřejmě měl být užaslý výraz.

„Žije v domnění, že pořád ještě může ty prášky užívat sama. Což samozřejmě není pravda, ale takhle si aspoň uchová zdání opaku. A když si jich jeden den vezme šest a další den si je zapomene vzít, tak se nic nestane.“

„To je od tebe velmi ohleduplné.“

„Miluju ji už skoro půl století,“ opáčil jsem. „Mohl jsem ji dát do léčebny a každý den ji chodit navštěvovat – nebo třeba jen každý desátý den. Nejspíš by to pro ni nebyl žádný rozdíl. Ale já to dělám, protože ji miluju. I když si toho není vědoma, určitě je jí líp doma, mezi střípky a součástmi jejího života. Proto jsem ji taky přestěhoval do tvého pokoje, a ne do pokoje pro hosty – ty fotky, trofeje, dokonce i ta stará baseballová rukavice ve skříni jsou to jediné, co jí po tobě zůstalo.“ Vrhla jsem na něj zlobný pohled. „Nezmizel jsem z jejího života na jedenáct let, abych se vrátil až ve chvíli, kdy už mě nemá šanci poznat.“

Vzhlédl ke mně, ale nic neřekl.

„Krucifix!“ ulevil jsem si. „Tos nám nemohl aspoň namluvit, že je to nějaká tajná armádní mise?“

„Stejně bys brzy zjistil, že to byla lež.“

„Neměl bych *důvod* to zjišťovat! Byli bychom pyšní, že sloužíš své vlasti, své planetě nebo čemu vlastně.“

„Tak o to ti jde?“ vyjel na mě s nečekanou prudkostí. „Nevadilo by ti, že tvůj syn skončil na jiném světě, pokud by ho to netěšilo a pokud by tam po něm někdo střílel?“

„Takhle jsem to neřekl,“ bránil jsem se.

„Přesně takhle jsi to řekl.“ Celou minutu na mě pak civěl těma hmyzíma očima. „Ty bys to stejně nikdy nepochopil. Ona možná ano, ale ty ne.“

„Tak proč jsi to s ní nikdy neprobral?“

„Snažil jsem se.“

„Můžeš vzít jed na to, že neúspěšně,“ poznamenal jsem trpce. „A na další pokus už je pozdě.“

„Není to *ona*, kdo mě nenávidí,“ namítl. „Když se mi ta příležitost naskytla, už jsem u vás dávno nebydlel a měl jsem vlastní život. Ty děláš, jako by na mně záviselo vaše živobytí. Byl jsem dospělý, samostatný a žil o šest států dál.“ Udělal odmlku. „Do dneška nevím, co tě štve víc, jestli to, že jsem se odstěhoval z téhle planety, nebo že jsem odsud odjel v téhle podobě.“

„Jednu chvíli jsi ještě patřil do naší rodiny a o čtyři měsíce později už jsi nepatřil ani k lidské rase.“

„K té přece patřím pořád,“ zdůraznil.

„Tak se podívej do zrcadla.“

Poklepal si na hlavu třiceticentimetrovým ukazováčkem. „Důležité je to, co mám *tady*.“

„Říká se, že oko je do duše okno,“ řekl jsem mu na to. „A ty máš oči brouka.“

„Cos ode mě vlastně hergot chtěl?“ dožadoval se. „Abych šel k tobě do firmy?“

„Samozřejmě, že ne.“

„Zřekl by ses mě, kdybych byl neplodný a nemohl ti dát vnoučata?“

„Neplácej nesmysly.“

„A co kdybych se odstěhoval na druhý konec světa? To bychom se taky nevidali častěji než jednou za deset let. Zřekl by ses mě, jako ses mě zřekl před jedenácti lety?“

„Nikdo se tě nezřekl,“ podotkl jsem ve snaze zachovat klid. „To ty ses zřekl *nás*.“

Zhluboka si povzdechl. Aspoň myslím, že to byl povzdech. U té zvonkohry se to nedalo tak snadno poznat.

„A tebe nikdy nenapadlo zeptat se mě *proč*?“ promluvil nakonec.

„Ne.“

„Když tě to tak moc štválo, proč jsi to neudělal?“

„Protože to bylo tvoje rozhodnutí.“

Myslím, že se zamračil. S tou jeho tváří jsem si nemohl být jistý. „Tomu nerozumím.“

„Kdyby to byla nutnost, něco, cos musel udělat, aby sis zachránil život, nebo tak něco, zeptal bych se. Ale protože ses rozhodl sám a z vlastní vůle, tak ano, když už jsi to udělal, bylo mi úplně jedno *proč*.“

Věnoval mi dlouhý, pronikavý pohled. „Celé ty roky, co jsem tu žil, dokonce i poté, co jsem odsud odjel, jsem si myslel, že mě máš rád.“

„Měl jsem rád Philipa,“ řekl jsem a udělal grimasu. „*Tebe* vůbec neznám.“

Náhle jsem uslyšel Julii, jak slabě klepe na dveře svého pokoje, a tak jsem zamířil na druhý konec té ošuntělé chodby, abych je odemkl. Až doted mi unikalo, jak je náš koberec prošlapaný a omítka rozpraskaná, ale když jsem ho viděl, jak si je prohlíží, všiml jsem si toho taky a rozhodl jsem se, že s tím brzy něco udělám.

Vyslovil jsem heslo, potichu, aby ho za dveřmi nezaslechla, a chvíli nato už byly dveře otevřené dokořán. Stála tam v noční košili, bosá, pohublá a křehká, ruce a nohy měla jako párátka obalená povadlým masem a na tváři lehce udivený výraz.

„Copak se děje?“ zeptal jsem se.

„Měla jsem pocit, že tě slyším, jak se s někým hádáš.“ Zrak jí padl na Philipa. „Ahoj,“ pozdravila ho. „Nepotkali jsme se už někdy?“

Zlehka ji vzal za ruku a obdařil ji něčím, co připomínalo posmutnělý úsměv, i když jistý jsem si tím být nemohl. „To už je hodně let.“

„Já jsem Julia.“ Natáhla k němu vrásčitou, jaterními skvrnami posetou ruku.

„A já jsem Philip.“

Její dříve tak půvabná tvář se zachmuřila. „Myslím, že jsem kdysi jednoho Philipa znávala.“ Odmlčela se a pak se usmála. „Máte moc hezký kostým.“

„Děkuju.“

„Taky se mi líbí váš hlas,“ pokračovala. „Zní úplně jako ta zvonkohra, kterou máme pověšenou na verandě, když ji rozechvívá letní vánek.“